

INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Milieufront kraakt Van Doornrapport

Zes milieu- en bewonersgroepen uit Oost-Brabant en Noord-Limburg hebben in een elf kantjes tellende brief geen spaan heel gelaten van het rapport 'Al het vlees duurzaam in 2020' van de provinciale commissie Van Doorn.

door **Piet Snijders**
e-mail: p.snijders@ed.nl

HELMOND - De gezamenlijke milieu- en bewonersgroepen zijn van mening dat het rapport Van Doorn weliswaar eindelijk de problemen onderkent die de intensieve veehouderij oproept, maar dat het stuk geen handvatten biedt om de problemen op te lossen. Integendeel: volgens hen voert de commissie Van Doorn de intensieve veehouderij op als een zielige Calimero die het in de afgelopen decennia wel erg moeilijk heeft gehad, en geeft zij de sector ten onrechte de mogelijkheid om tot 2020 door te groeien. De gezamenlijke milieu- en bewonersgroepen uit De Peel zijn daar tegen. Saillant: commissievoorzitter Daan van Doorn is afkomstig van ZLTO's internationale vleesbedrijf Vion. De kritische reactie is onder-

tekend door Werkgroep Behoud de Peel en de Vereniging Stop de Stank (Deurne), Mens, Dier & Peel (Boekel-Venhorst), Milieuvereniging Land van Cuijk, Behoud de Parel (Grubbenvorst) en Leefbaar Buitengebied Nederweert. Het stuk is niet alleen naar de commissie Van Doorn gestuurd, maar ook naar de colleges van Gedeputeerde Staten in Brabant en Limburg, de Provinciale Staten en de Statenfracties van beide provincies, de gemeenteraden in de Peel en Tweede Kamerfracties.

De milieu- en bewonersgroepen vinden dat de commissie Van Doorn veel te vrijblijvend is omgesprongen met het 'containerbegrip duurzaam'. 'Het wordt in het rapport zestig keer gehanteerd, maar nergens wordt aangegeven aan welke criteria 'duurzaam' moet voldoen'. Volgens de agerende groepen moet het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij voldoen aan tenminste vijf uitgangspunten. 1. De volksgezondheid mag geen enkel risico lopen. 2. Er moet sprake zijn van grondgebonden productie, met dien verstande dat er ingekrompen wordt waar de ammoniakemissie nu al te groot is. 3. Er moet gehandeld worden vanuit het besef dat de leefbaarheid in de Peel al sterk onder druk staat. 4. Uit oogpunt van dierenwelzijn verdienen dieren substantieel meer ruimte. 5. In het besef dat vlees- en zuivelproductie het wereldvoedselprobleem eerder vergroot dan vermindert, moet de intensieve veehouderij juist kleiner worden in plaats van groter.

Gemeenten niet eens over huurprijs

HELMOND/EINDHOVEN - In de gemeenten in de regio is discussie over een verhoging van de sociale huurprijsgrens voor nieuwbouwwoningen. Corporaties willen die maximumprijs optrekken van 554

ED Regio 32: Gemert-Bakel: leidende rol duurzaam boeren.

VEEHOUDERIJ Gemert-Bakel wil voortrekkersrol

Duurzaam platteland wordt norm

- Gemert-Bakel wil een voortrekkersrol bij duurzame ontwikkeling van het platteland.
- Wethouder Roël Hoppezak op pad om draagvlak en medewerking agrariërs en Peelgemeenten te krijgen.
- Plan in najaar in de raad.

door **Jeroen van Sambeek**
e-mail: j.vsambeek@ed.nl

GEMERT-BAKEL – Gemert-Bakel wil het voortouw nemen bij duurzame ontwikkeling van het platteland. Concreet betekent dit onder andere dat de gemeente letterlijk de boer opgaat om tot duurzame veehouderij te komen en de intensieve veehouderij terug te dringen. Andere gemeenten in het gebied van Venray tot Sint-Antonis wil Gemert-Bakel mee zien te krijgen. Wethouder Roël Hoppezak zei dat gisteren in een persgesprek waarin hij een nieuw beleid voor plattelandontwikkeling aankondigde. Hoe het er precies uit zal zien, blijkt later dit jaar.

Zeker is dat agrariërs aan strengere controles en eisen moeten gaan voldoen. „Duurzaamheid is niet het aanbrengen van een betere luchtwasser op een stal maar minder dieren erin en minder gebruik van antibiotica. We bekijken wat een bepaald gebied aankan als het gaat om leefbaarheid. Anders gezegd gaat het niet langer alleen om innovatie in de intensieve veehouderij maar om het laten aansluiten van de bedrijfsvoering op dierenwelzijn en uitstoot van mest en andere stoffen.”

Als het aan de wethouder van Ruimte ligt, is Gemert-Bakel in 2020 de eerste gemeente waar alleen maar duurzaam geproduceerd en antibiotica-vrij vlees van daan komt. „Het gaat niet langer om het voorkomen van excessen

we balans tussen belangen, bijvoorbeeld wat betreft gezondheid, milieu, dierenwelzijn, recreatie, financiën. Wij willen daarin de voortrekkersrol nemen. Eigenlijk hebben we die leidende rol van nature. Gemert-Bakel was destijds pilot-gemeente voor de Reconstructie. In Gemert-Bakel liepen we ook als eerste in het land hard aan tegen de grenzen van het draagvlak in de samenleving voor megastallen.”

Hoppezak ziet nu dat de politiek (gemeentelijk, provinciaal en nationaal) de intensieve veehouderij wil aanpakken. Belangrijke deskundigen en rapporten geven volgens Hoppezak aan dat Gemert-Bakel met het nieuwe plattelandsbeleid de juiste richting kiest.

De nieuwe coalitie in Gemert-Bakel (Lokale Realisten en Dorpspartij) dankt zijn macht ook grotendeels aan de veranderende kijk op megastallen en het platteland. Mogelijke bedreiging van de volksgezondheid en mestproblemen bepaalden mede de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van anderhalf jaar geleden.

Bij de vorige Gemert-Bakelse coalitie (met CDA) vond de agrarische sector veelal een gewillig oor voor schaalvergroting. Een beleid van vrijheid blijheid, noemt Hoppezak dat. Hij zegt dat er ruim vierhonderd vergunningen in de gemeente zijn voor intensieve veehouderij. „We zijn koploper in de regio wat betreft mestproductie.”

„Met al dat faciliteren van de agrarische sector is het voorbij. Dat kan leiden tot juridische procedures van agrariërs maar die moeten beseffen dat ze dan procederen tegen de opvatting van de maatschappij. De wetgeving is nu nog niet op peil maar die komt er wel aan. Nieuwe plannen op het platteland worden hoe dan ook in Gemert-Bakel getoetst aan ons nieuwe plan voor plattelandsontwik-

Tijd voor

De varkenssector heeft zichzelf in de staart gebeten door te veel in te zetten op biggenexport, schaalvergroting en invloedrijke posities in de politiek.

door **Trudy Sas**
Tijdens de debatavond Tussen Boer en Buur, prijzenswaardig georganiseerd door BD, ED en Omroep Brabant, werd duidelijk dat de veesector zware tijden tegemoet gaat. ZLTO-voorzitter Hans Huijbers waarschuwde voor dramatische sluitingen van bedrijven en wees op de noodzakelijke dialoog met de burger. De laatste krijgt vaak het verwijt vanuit emoties te reageren en de actiegroep Megastallen-Nee zou de varkenshouder in een kwaad daglicht stellen. Als verontruste burger zet ik mij tegen deze opvatting. De varkenssector heeft zichzelf in de staart gebeten door in te zetten op biggenexport, schaalvergroting en invloedrijke posities in de politiek. Veelvuldig krijgen consument en supermarkt het verwijt te weinig te willen betalen voor het vlees. De werkelijke oorzaak is echter de overproductie van biggen. De sector heeft zich eenzijdig gericht op

dadens van de ZLTO

**ZLTO-voorzitter
 Hans Huijbers tijdens
 het debat 'Tussen
 Boer en Buur'.
 foto Marie-Therese
 Kierkels/PVE**

de bulkmarkt. Het houden van vleesvarkens werd gedemotiveerd (te kapitaalintensief) ten gunste van de biggenexport (5 miljoen per jaar). Gevolg: overproductie en een overspoelde afzetmarkt. Hoge voedselprijzen en marktwerking brengen de varkenshouder verder in het nauw. Een big brengt 24 euro op; minder dan de helft van de kostprijs (55 euro). De Europese en mondiale markten betalen de prijzen: de varkenshouder wordt de ene keer Europees en dan weer mondiaal uitgespeeld. Met de roep dat nergens ter wereld zo'n gezonde varkenssector is als in Nederland, lijkt men te overschreeuwen dat er veel grondig mis is. Onder de noemer innovatie is men bezig om varkens meer dan

twintig biggen te laten werpen, hun levensduur te verkorten tot een drietal maanden en een big een kilogram per dag te laten groeien. Bovenal moet men de problemen oplossen die ontstaan bij de productie van zoveel beesten: fijnstoffen, emissies, mest, amoniak, gezondheid van beest, boer en burger, stank en verstening van het platteland. Dat is de grote paradox. Men is vooral bezig met risico-beheersing ten gevolge van de enorme ambities.

De sector maakt een enorme inschattingsfout door in te zetten op schaalvergroting. Meer afzet betekent vermindering van de risico's, waardoor ook aan de milieueisen kan worden voldaan, luidt het argument. Maar de nadelen van die

schaalvergroting worden in het debat nauwelijks genoemd: de enorme schuldenlast (een gezin en tien miljoen euro schuld), afvlakking van kostenvoordelen, oplopende mestafzetkosten, en toenemende belasting van de leefomgeving. Er zijn geen voordelen voor het dierenwelzijn: dat wordt niet bepaald door bedrijfsomvang, maar door de zorg die aan de dieren wordt gegeven en het type huisvesting. De ZLTO heeft zich weten in te spinnen in de gemeentelijke, landelijke en provinciale politiek (CDA). Ook dat gaat zich nu tegen haar keren. Want: er is teveel vanuit belangenverstrengeling gewerkt en geregeld (ambtenaren die in hun vrije tijd boerenadviseurs zijn). Burgers in de dorpen hebben hier meer dan genoeg van. Tijdens de debatavond kwam deze huizenhoge problemen niet aan de orde.

Toch liggen ze ten grondslag aan de kloof boer-burger. Huijbers (ZLTO) roept op tot een dialoog met de burger. Maar eerst zal de sector zichzelf moeten opschonen. Geen woorden maar daden!

Schaalvergroting en megastal gaan intussen gewoon door. Het Brabantse platteland, burger en beest blijven de grote verliezers.

Trudy Sas, Stichting Langereit
 Oirschot/Megastallen-Nee.

Kennisnetwerk Zoönosen schiet zijn doel voorbij

Het Brabants Kennisnetwerk Zoönosen speelt de rol van belangenbehartiger voor Q-koortspatiënten, in plaats van verbinder tussen humaan en veterinair.

door **Toon van Hoof**

Het Brabants Kennisnetwerk Zoönosen (ziektes die overdraagbaar zijn van dieren op mensen) is kritisch op de geitenhouderij. Voorzitter Mariet Paes schrijft in een opinie-artikel (ED 27 september) dat zij de geitenhouders wil helpen om het vertrouwen bij de omgeving te herstellen. Maar dat klinkt uitgerend uit de mond van deze club verkeerd en weinig opbouwend. In datzelfde artikel trekt zij namelijk de geloofwaardigheid van geitenhouders en hun belangenbehartigers in twijfel.

Paes gelooft niet dat geitenhouders geleerd hebben van de Q-koortsepidemie en ook zijn overgegaan tot de spreekwoordelijke orde van de dag. Zij wil geitenhouders dwingen, zonder daar een degelijke wetenschappelijke onderbouwing voor te hebben, meer te doen om elk risico op een eventuele besmetting te voorkomen. Bijvoorbeeld door betere stallen, betere bedrijfsvoering, veilige vormen van mestverwerking, verplichte bedrijfsgezondheidsplannen en een grotere afstand tot burgerwoningen. Bij de ontwikkeling van een bedrijf zal de ondernemer zijn nieuwe plannen moeten delen met zijn bureu. De omgeving stelt de eisen aan de bedrijfsontwikkeling en bepaalt in feite welke omvang en vorm in het betreffende gebied mogelijk is.

'Als dit allemaal niet gebeurt, is het wachten op een volgende uitbraak', aldus Paes. Dergelijke uitlatingen dragen niet bij aan verbeteren van de verhoudingen. Met dit soort opmerkingen plaatst de voorzitter het kennisnetwerk in een positie die het niet verdient.

Paes wil de ontwikkeling in de geitenhouderij kunnen sturen. Zij ver-

geet dat het de ondernemers zijn die de risico's op besmetting terugdringen. Zij vergeet dat het de ondernemers zijn die de maatregelen nemen op bedrijfsniveau om de mogelijke besmetting met Q-koorts te verkleinen. Zij vergeet te zeggen dat ondernemers donders goed weten dat zij geen perspectief hebben als mensen ziek worden van hun dieren. De activiteiten van het kennisnetwerk dragen daarmee niet bij aan het terugdringen van risico's. Het is makkelijk praten en beelden de wereld inslingeren als je aan de vergadertafel altijd gelijk hebt.

Paes suggereert op zijn minst dat geitenhouders gevoelloze mensen zijn, want zij zouden niet met de patiëntenvereniging, gezondheidsorganisaties en gemeenten willen praten. Daar slaat de voorzitter de plank mis. Het is haar goed recht om te pleiten voor een pas op de plaats in de geitenhouderij. Dat mag, als daar aanleiding voor is en uit onderzoek argumenten naar voren komen. Maar wij hebben regelmatig contact gehad met de patiëntenvereniging en steeds volksgezondheid voorop gezet in alle keuzes die we maakten.

Het feit dat de bewindslieden van Volksgezondheid en Landbouw op basis van advies van deskundigen de maatregelen voor de geitenhouderij hebben versoepeld, moet het kennisnetwerk doen beseffen dat grote stappen zijn gezet en er geen reden meer is om geitenhouders verdacht te maken.

Het Brabants Kennisnetwerk Zoönosen is in het leven geroepen om juist de verbinding te leggen tussen de humane gezondheidszorg (huisartsen), veterinaire gezondheidszorg (dierenartsen) en de praktijk van de veehouderij. Daar hechten wij als ZLTO veel waarde aan. Als voorzitter van dit netwerk kan Mariet Paes een belangrijke verbindende rol spelen in onze ogen. Maar als zij op de stoel van belangenbehartiger van één partij gaat zitten, is het netwerk niet het middel om te komen tot betere samenwerking.

S De auteur is ZLTO-bestuurder diergezondheid.

